

תירין וקדמאותה הוא בברדא, התניינא לבא. והיינו דכתיב בפרשרא, (בראשית ט) ויתרוצצו הבנים בקרבה, אלין תירין בגיני רנופה. מי טעם ויתרוצצו משום דלא (אתערו) אהנשי מגיה יוצר הרע. ויתרוצצו (שאלנו) ושיליו מבעי ליה. אלא אמר רב הונא, ויתרוצצו וישברוי, בלומר נשבר כחם וחילם. אמר רבי יהודה, הנוף מהו אומר, אם כן למה זה אنبي ולמה נבראת. מיד (בראשית ט) ותלך לדרש את ה'. (בראשית ט) ויאמר ה' לה שני גוים בבטנה ושני לאומים וגוי. אלו השני גאים הבד והלב. רבי יוסף אמר, המוח והלב. רבי יהודה אמר, המוח אין בכלל זה, משמעה דכתיב בבטנה, והמוח אין בבטן אלא בראש. ושני לאומים ממעיך וגוי, ורב יעבד עיר וזה הבד שהוא רב וגדול, והוא

וთא חזי, בגין דאתמשה עשו אברתיה דההוא בחש, אזיל עמיה יעקב בעקימא, בנחש הדיה חפים, ואיה אזיל בעקימין, כמה דעת אמר, (בראשית ג) והנחש היה ערום וגוי, חפים. ועובדוי דיעקב לגביה הו ליה בנחש, והכי אctrיך ליה, בגין לאמשכא ליה לעשו בתיריה דההוא בחש, ויתפרש מגיה, ולא יהא ליה חולקה עמיה בעלמא דין ובעלמא דעת. ותגינז, בא להרגה, אקדים אנת וקטליה. כתיב, בבטן יעקב את אחיו דאשרי ליה למתא, בההוא יעקב, הדוא הוא דכתיב, (בראשית ט) וידיו אוחזת בעקב עשו, דשוי ידו על ההוא יעקב לאכפיא ליה.

מִשְׁמֶשׁ לְפָנֵי הַלְּבָב.

דָּאָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, הַכְּבֵד קְוֻלָּת הַדָּם וּמִשְׁמֶשׁ בּוֹ לְפָנֵי הַלְּבָב.

(בראשית כט) וַיֵּצֵא חֶרְאָשׁוֹן אֲדָמוֹנִי. אָמַר רַב בְּהַנְּאָ, הַכְּבֵד הוּא חֶרְאָשׁוֹן וּהְוָא אֲדָמוֹנִי. לְמַה הוּא אֲדָמוֹנִי, עַל שְׁבוֹלֵעַ אֶת הַדָּם תְּחִלָּה.

רַבִּי אַלְיָזָר אָוֹמֵר, לְמַה נִקְרָא שְׁמוֹ רָאשׁוֹן, עַל שְׁהָוָא רָאשׁוֹן לְבָלוּעַ הַדָּם מִפְּלָה הַמְּאָכֵל, וּהְוָא רָאשׁוֹן לְדַם אָכֵל לֹא לִיצְרָה. וּבַמְּאָן נָוקִים וּרְבָבָ יַעֲבֹד צָעִיר, עַל שְׁהָוָא רַב וּגְדוֹלָה בְּשֻׁעוּרוֹ מִן הַלְּבָב וּהְוָא עוֹבֵד לְלִבָּב.

אָמַר רַבִּי אָבָא, לְמַה אַתָּא פְּרִשְׁתָּא דָא, אַלְאָ לְאַחֲזֹה לְבִנֵּי עַלְמָא דָאָפָע עַל גַּב דְּהָהִיא שְׁלִימֹרָא לִיהְיוֹי בָּאָרְעָא, אָרְחִיה וּטְבֻעִיה דַעַלְמָא לֹא אַשְׁתַּגְנִי. רַבִּי יִסָּא אָמַר בא וּרְאָה הַכְּבֵד הוּא הַזָּד צִיד וּהְוָא צִיד בְּפִיו, וְהַלְּבָב הוּא הַחוֹשֵׁב וּהְוָא (בראשית כט) יוֹשֵׁב אַהֲלִים

דָּבָר אַחֵר וַיַּדַּו אַוחֲזֹת,
דָּלָא יַכְיל לְמִיפָּק
מַגִּיה מִפְּלָה וְכֵל, אַלְאָ וַיַּדַּו
אַוחֲזֹת בַּעֲקָב עַשׂו דָא
סִיחָרָא, דָא תְּפִסָּא נְהָרָא
בְּגִין עַקְבָּד עַשׂו, וּעַל דָא
אַצְּטִירִיךְ לֵיה לְמִיהָר עַמִּיה
בְּחַכְמַתָּא, בְּגִין לְדַחִיָּא לֵיה
לְתַתָּא וַיַּתְדַּבֵּק בְּאַתְּרִיה.

(בראשית כט) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב.
קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא
קָרְרָא לֵיה יַעֲקֹב וְדָאי. תָּא
חֹזֵי, פְּתִיב, (בראשית כט) הַכִּי
קָרְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב, נַקְרָא שְׁמוֹ
לֹא פְּתִיב, אַלְאָ קָרָא שְׁמוֹ.
וַיַּעֲקֹבְנִי, וְדָאי חָמָא לֵיה
קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא הַהָא
הַהָנוּא חֹזֵי קָדְמָא אֵינוֹ
חֲפִים לְאָבָא שָׁא, פִּיוֹן דָא תָּא
יַעֲקֹב, אָמַר הָא וְדָאי חֲפִים
לְקַבְּלִיה, וּבְגִין כֶּפֶךְ קָרָא לֵיה
יַעֲקֹב.

הָרָא הוּא דְּכַתִּיב (בראשית כ) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב נָזִיד. חֹשֶׁב מִחְשָׁבוֹת, נוֹשָׂא וַנּוֹתֵן בְּתוֹרָה.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב נָזִיד. רַبִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי אַחֲא אָמַר, לְעוֹלָם טָבָעוּ שֶׁל עֲוֹלָם אִינוּ מִשְׁתְּפָנָה, בָּא וּרְאָה, מִה בְּתִיב, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב נָזִיד, בְּמַה דָּאָת אָמַר אֲשֶׁר זְדוּ עַלְيָהֶם וַתִּרְגְּנוּמוּ דְּחַשְׁבָוּ. בְּלוֹמֶר הַלְּבָב חֹשֶׁב וּמְהֻרְהָר בְּתוֹרָה בִּידְיעָת בּוֹרָאי. מִה בְּתִיב, וַיָּבָא עַשְׂוֹ מִן הַשְׁדָה. וְהִוא עַיִּיף. הַכְּבֵד שְׁדָרֶךְ טָבָעוּ לְצִאת וּלְצֹור צִיד בְּפִיו לְבָלוּעַ וְאִינוּ מֹזִיא, נִקְרָא עַיִּיף. וְהִוא אוֹמֵר לְלִבָּ, עַד שָׁאַתָּה מְהֻרְהָר בְּהַכְּרִים אַלְוּ בְּדָבְרֵי תּוֹרָה, הֻרְהָר בְּאַכְילָה וּבְשְׁתִיה לְקִים נוֹפֶה. הָרָא הוּא דְּכַתִּיב, וַיֹּאמֶר עַשְׂוֹ אֶל יַעֲקֹב הַלְּעִיטָנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, כִּי בֵּן דָּרְכֵי אַצְטְּרִיךְ. וְאַתְּיָא דָא, כִּי

הָא (ק"ב ע"א) אָזְקִימָנָא בְּכָל אָתָר, וַיִּקְרָא סְתִמְתָּם הַאֵי הָוּא דְּרָגָא בְּתִרְאָה, בְּמַה דְּכַתִּיב, (וַיִּקְרָא א) וַיִּקְרָא אֶל מִשְׁה וְגֹו. וְהַכָּא וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב, בְּכָל אָתָר שְׁמִיה לֹא אָקְרֵי (ד"א ל"ג אָלָא) עַל יָדָא דְּבָר בָּשָׁ. בְּאָתָר אַחֲרָא מַה בְּתִיב, (בראשית לו) וַיִּקְרָא לוּ אֶל אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל, קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לֵיהֶן לַיְעַקְבָּ אֶל. אָמַר לֵיהֶן, אָנוּ אֱלֹהָה בְּעַלְעַלְיָה וְאַנְתָּה אֱלֹהָה בְּתִתְפָּאָה. וְתָא חֹזֵי, יַעֲקֹב הַזֶּה יִדְעַ דְּעַשְׂוֹ הַזֶּה לֵיהֶן לְאַתְּדָבְקָא בְּהַהְוָא חֹזֵי עַקְיִמָּא, וְעַל דָּא בְּכָל עַוְּבָדָיו אַתְּמַשֵּׁיךְ עַלְיָה בְּחוֹזֵי עַקְיִמָּא אַחֲרָא, (דף קלח ע"ב) בְּחַכְמַתָּא בְּעַקְיִמוֹ, וְהַכִּי אַצְטְּרִיךְ. וְאַתְּיָא דָא, כִּי

לְבָלוּעַ הַדָּם וְלִשְׁגָר לְשֹׁאָר
הַאֲבָרִים. כִּי עַיִּיף אַנְכִּי,
בֶּלֶא אַכְּלָה וַיְשַׁתִּיה. וְהַלְּבָב
אָוֹמָר, תֹּנוּ לִי הַרְאָזְנוֹ
וְהַמּוֹבֵחר מִכֶּל מִה שְׁתַבְלָעַ,
תֹּנוּ לִי בְּכֹרֶתֶת, הַרְאָה הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית כט) מִכְּרָה
בַּיּוֹם אֲתָה בְּכֹרֶתֶת לִי,
קָוָנָמִיתָא דְתַאֲבָא. עַד
שְׁחַלְבָּה מִהְרָהָר וְחוֹשֵׁב
בַּמְאָכֵל, בּוֹלָע הַפְּבָד.
דָּאַלְמָלִי הַהְוָא כְּסֻפָּא
וְהַרְהֹרָא דְלָבָא בַּמְאָכֵל,
לֹא יָכְלוּ הַכְּבָד וְהַאֲבָרִים
לְבָלוּעַ דָּאָמָר רַבִּי יוֹסֵי, כִּן
דָּרְךָ הַעֲבָדִים, שָׁאַינְם
אוּכְלִים עַד שְׁהָאָדוֹן אוּכְלָ.

אָמָר רַבִּי יוֹסֵי, פְּתִיב לְאַחֲר
כֵּן, (בראשית כט) וַיַּעֲקֹב נָתַן
לְעַשְׂוֹ לְחַם וְגַזְוִיד עֲדָשִׁים.
מָהו עֲדָשִׁים, סְגַלְגָּלִין
בְּגַלְגָּלָהָא, וְגַלְגָּלָא סְבִיב
בְּעַלְמָא. בְּלֹוֹמָר, דָּלָא
אַתְּנַשִּׁי מְאַרְחִיה. בְּךָ הוּא
בְּרַנְשָׁ, בְּהַהְוָא זְמָנָא אָפָּעַל

הָא דָאָמָר רַבִּי שְׁמַעְוֹן, מַאי
דְּכַתִּיב, (בראשית א) וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הַתּוֹבִינִים
הַגְּדוֹלִים, דָא יַעֲקֹב וְעַשְׂוֹ.
(בראשית א) וְאֶת כָּל בְּפֶשׁ הַחַיָּה
הַרְוֹמְשָׁת, אַלְיָן שָׁאָר דְּרָגִין
דִּבְרִינִיָּהוּ, וְדָא אַתְּעַבֵּיד
יַעֲקֹב חֲפִים לְקַבְּלִיה דְהַהוּא
חוֹיָא אַחֲרָא וְהַכִּי אַצְּטְרִיךְ.
וּבָגִין כֵּךְ בְּכָל יַרְחָא וִירָחָא
חַד שְׁעִיר, בְּגִין
לְאַמְשָׁכָא לִיה לְאַתְּרִיה
וַיַּתְּפִרְשֵׁ מִן סִיחָרָא. וּכְנָזָן
בְּיוֹמָי דְּכַפּוּרִי לְאַקְרָבָא
הַהְוָא שְׁעִיר, וְדָא בְּחַכְמָה
לְשַׁלְּטָה עַלְיהָ וְלֹא יִכְיל
לְאַבָּא שָׁא, דְּכַתִּיב, (וַיִּקְרָא טז)
וּנְשָׁא הַשְּׁעִיר עַלְיוֹ אֶת כָּל
עֲונֹתָם אֶל אֶרְץ גִּזְוָה,
וְאוֹקְמוֹתָה דָא עַשְׂוֹ דְאַיְתָה
שְׁעִיר, וְכָל אֶת כָּל בְּחַכְמָה

גב דכל ההוא טיבו ויקר
ושלימותא ליהו, ארחה
העלמא למיכל ולמשתי לא
יתנשי.

מתניתין, תנן ארבע רוחות
העולם מנשכון, עתיד
קודשא בריך הוא להתעורר
רוח אחד לקים הנוף,
שיהא כלול מד' רוחות.
הרא הוא דברתיב (יחזקאל לו)
מארבע רוחות באי הרוח.
באربع לא כתיב אלא
מארבע רוחות העולם,
שיהא כלול מאربعם.
וантנא, אותו הרוח הוא רוח
המוליך, הוא הרוח האוכל
ושותה. אין בין העולם הזה
לימות הפסח, אלא שעבוד
מלכיות בלבד. אין בין
עולם הזה, לחתית המיתים
אלא נקיות והשנת ידיעת.
רב נהמן אמר וארכיות
ימים.

אמר רב יוסף וכי ימות
הMESSIAH וחתית המיתים לאו

וברמאות לגביה. מי
טומא, משום דכתיב, (זהלים
ועם עקש תחתפל, בגין
דאיהו חוויא בישא, עקים
רוחא, חפים לאבאasha,
אסטי לעילא ואסטי לחתתא.
ובגין כה, ישראל מקדמין
וחכמים ליה בחכמה,
בעקimo, בגין דלא יכילד
לאבאasha ולשלטאה. ועל
דא יעקב דאייה ברוז
דמות מנותא, כל עובדי
לגביה דעשו בגין דלא יhab
דוכתא ליה לההוא חוויא,
לסבא מקדשא. ולא יקrib
לגביה, ולא ישלוט בעלם.
ועל דא לא אצטיך ליה
לאברהם בגין, ולא ליצחק,
דעשו דאייה סטרא דההוא
חויא, עד לא אתה לעלמא.

חר הוא. אמר ליה, לא.
הتنז, בית המקדש קודם
לקבוץ גליות, קבוץ גליות,
קודם לתחיית המתים,
ותחיית המתים הוא אחרון
שבכלם. מנא לנו, רכתיב
(תחלים קמ) בונה ירושלם ה'
נדחי ישראל יבגס הרופא
לשורי לב ומחבש
לעצובותם. זו היא תחיה
 המתים, שהיא הרפואה
לשורי לב על מותיהם.
בונה ירושלם תחלה,
ואחריו נdry ישראלי יבגס,
הרופא לשורי לב אחרון
על הפל.

תנן, מי שנה קודם הקבוץ
גליות לתחיות המתים,
בראמרין זיה יצחק בן
ארבעים שנה. האי מי שנה,
מאי עקידתייה. אמר רב
כהנא אמר רבי ברoka,
מקבוץ גליות עד תחיה
 המתים, במה צרות, במה
מלחמות יהו ותערו על

אבל יעקב, דאייה מאיריה
(כ"א ע"ב) **דביתא, איבעי ליה**
לקימא לקבליה דההוא
חויא, דלא יחייב ליה
שלטנותא כלל לסבא כי
מקדשא דיעקב. ועל דא
אצטיך ליעקב יתר מפל
בניalem. ובгинך ישראלי
קדישין אתברירו חולק
עדביה דקידשא בריך הויא,
רכתיב, (דברים לט) פי חlek יי'
עמו יעקב חבל נחלתו.

(בראשית כה) **ויגדלו הבערים.**
סטרה דארהם גרים
לוון לאגדלא זוכותיה סייע
לוון, הווא הו מהפיך לוון
במצות, רכתיב, (בראשית ז) כי
ידעתינו למן אשר יצוה את
בנינו וגוי, לאסגאה יעקב
ויעשו. (בראשית כה) ויגדלו
הבערים זיה עשו איש יודע

ישראל, ואשרי הנמלט מהם, דבתייב, (דניאל יט בעת ה' היא יפלט עטף כל הנמצא בתוב בספר. רבי יהודה אמר מהכא, (דניאל יט) יתבררו ויתלכנו ויצו רבו רבים. רבי יצחק אמר מהכא, (זכריה יג) וצראפתיים בצווף את הפסף ובחננים בחוץ את הזהב. ובאותם הימים, יהיו ימים אשר יאמרו (קהלת יט) אין לי בהם חפץ, ומשה שיעברו הוצאות עד תחיית המתים מ' שנה.

רב הונא אמר, תא חזי (יהושע ח) כי ארבעים שנה הלו בני ישראל במדבר ונור אשר לא שמעו בקול הרה, בהאי גוננא (גופא) הכא. אמר רבי יוסף, בל אלין חד מלחה אמרו, ולסופה מ' שנה שהוצאות יעברו והרושים יכלו, יהיו המתים שוכני עפר. מי טעם, משום דבתייב, (נחום א) לא תקים

צד וגוי. אמר רבי אלעזר, כל חד וחד אתפרש לארחיה, (דף קלט ע"א) דא לסתרא דמיהימנותא ודא לסתרא דעבדה זרה.

וכן היה בימי דרבנן, דתמן כל חד אויל לסתרא. דבר איה אשתקלת בעובדיו דבשרו או עברת סמיך לאתר טב למعبد פקידי דאוריתא, היה יעקבandi ודקיק לנפקא, וכד היה אולא סמיך לאתר עבדה זרה, ההוא רשע בטש לנפקא, ואוקמה. ובгин כת, כד אתבריאו ונפקו לעלמא, כל חד אתפרש ואoil ואתמשך בדורותיה דאתחזי ליה, ועל דא, (בראשית ס) ויגדלו הנערם ויהי עשו איש יודע הצד וגוי.

פעמים צרה, ודי להם בטה שערו. ומימן תחיה הפתים, יתיישב עלמא בישבו, אך הוא דכתיב, (ובירה ד) ביום ההוא יהיה ה אחד ושמו אחד.

רבי אלעזר בן ערה, היה יתיב, והוא קא מצער בנפשו טפי עאל לקמיה רבי יהושע. אמר ליה חיו נהיימו בוצינא דעלמא למה חשוכן. אמר ליה, חיו וڌילו סני עאל בי, דהא אנא חמיה מה דאתערו חברנא מארוי מתניתא, דשארת עליינו רוח קדישין. וההוא דאתערו, דבשתי תא יהא פורקנא, שפир. אבל אנא חמיה אורבא יתרא על איןון דיירא עפרא, דבאלף שתיתאי לומן (שמות י' ע"א) ארבע מאות ותמניא שניין מניה, יהיו קיימים כל דייר עפרא בקיומיהם. ובגיני בך

(בראשית כ) וַיַּאֲהַב יִצְחָק אֶת עֹשֵׂו כִּי צִד בְּפִיו, הָא אֹזְקָמוֹת, (במה) דכתיב, איש יודע ציד איש שדה. וכתיב ה там, (בראשית י) הוּא הָיָה גָּבָור ציד (ד"א ל"ג מא) איש שדה, לקפח לון לבני נשא ולקטלא לון, ואיה אמר דעבד אלותא וצד ליה בפומיה. איש שדה, בגין דחולק עדביה לאו איה בישובא, אלא באתר חרוב. במדברא, בקהלא, ועל דא איש שדה.

ואי תימא, היך לא ידע יצחק כל עובדיו בישין דעשוו, והא שכינטא הות עמייה, דאי לא שריא עמייה שכינטא, היך יכול לברכה ליה ליעקב בשעתא דברכיה. אלא ודאי

אתערו חבירנא, על פסוקא דקרא לון בני חת, ח"ת, הדיתערן לח"ת שנה, והיינו דבתיים, (ויקרא כה) בשנת היובל הזאת תשבו איש אל אחוותו. בשים שלם הואה, שהוא חמשת אלפיים וארבע מאות אל ותמניא, תשבו איש אל אחוותו, אל נשמתו, שהוא אחוותו ונחלתו.

(עד) אמר רבי יהושע לא תקשי לך Hai, דהא תנינן נ' בתות הנ', של צדיקים גמורים ושל רשעים גמורים ושל בגיןים. צדיקים גמורים יקומו בקיימה של מתי ארץ ישראל, מהיום בפה שנים, שהם קודמים בתחילת, בשנת הארבעים של קבוץ גליות. ואחרונים כלם, למן ארבע מאות ושמנה שנה לאלף הששי, בראם. מאן יוכה להאי ארפא, מאן יתקיים בקיום

שכינה היא הוות דירא עמיה בביתא ודירא עמיה פרדי, אבל לא אודעא לייה, בגין דיתברך יעקב ולא דעתיה אלא בדעתיה דקדשה בריך הוא. והכי אצטראיך, דביה היא שעטא דעהל יעקב קמי אבוי עאלת עמיה שכינה. וכדין חמא בדעתוי יצחק דאתני לברכא, ויתברך מדעתא דשכינה.

תא חז'י, (ס"א זמנה חדא, הוות יתיב רב שמעון ושאר חביריא, על קמיה רב אלעזר בריה. אמרו ליה לרבי שמעון, מלטה רbeta בעינן למבעי קפור בענינה דיעקב ועשו. איך לא בע יעקב למיחב לעשו תבשיל דטולפחים עד דובין ליה בכירותא דיליה, ועוד דאמר עשו ליצחק אבוי, ויעקבי זה פעמים. אמר לון, בחדין שעטאה, אתון חייבים לקבלא מלכות. דהאמנתון לפתגמי דעשו ושקרתון לפתגמי דיעקב, דהא קרא אסחד עלייה, (בראשית כה) יעקב איש

דְתִיָּה בֵין הָאֵי זֶמְנָא, וְעַל
דָא אַצְטְעִירְנָא בְּנֶפְשָׁא.

אָמָר לֵיה, רַבִי, דָא תְגִינָן,
(בראשית א) יְהִי אֹור, יְהִי רְאֻן.
חֹור וְאָמָר, בְּתִשׁוֹבָה יַתְקִדְםָ
כֵלָא. אָמָר רַבִי יְהֹשָׁעַ, אֵי
לֹא דְאָמְרָתִ הַכִּי, אֲחָסִיםְנָא
פּוּמִין לְמַצְפִי פּוֹרְקָנָא בְלַ
יְומָא, דְבָתִיב, (ישעה לו) חָפֵן
יְשֻׂוֹת. מָהו יְשֻׂוֹת, אַלוּ
הַמְצָפִים יְשֻׂוֹת בְּכָל יוֹם.
מָה הָוָא דַעֲתוֹי דָרְבִי אַלְעֹזָר.
הַיְינוּ דְבָתִיב, (הניאל ט) וּרְבִים
מִישָׁנִי אַדְמָת עַפְרָ יְקִיצָן.
מִשְׁמָעָ דְבָתִיב מִישָׁנִי אַלוּ
הַם הַצָּדִיקִים הַנְּקָדְמִים
בְּחִיָּה קֹדֶם זֶה. וּבְמָה
שְׁנִים הַם נְקָדְמִים, רַבִי
יְהוֹדָה אָמָר מְאַתִּים וְעַשֶּׁר
שְׁנִים. רַבִי יְצָחָק אָמָר,
רְדֵי שָׁנָה, דְבָתִיב, (במדבר כד)
וְרְדֵי מִיעָקָב וּנוּ. רְדֵי שָׁנָה
נְקָדְמִים הַצָּדִיקִים לְשֹׁאָר בָּלָ
אָדָם. רַב נְחָמָן אָמָר, לְפִי
הַשְּׁיעָור שְׁגָבָלה בְעַפְרָ.

אָמָר. אַמְתָה (מיכה ז) תַתְנוּ אַמְתָה לְיעַקְבָּ.

אֶלְאָ, כִּי הוּא עֲנֵנִיָּה דְיַעֲקָב עַם עֲשֹׂו, בְּגִין
דַעַשׂ הָהָ סְנִי לְבִכְיָרוֹתָא בְּקָדְמִיתָא, וְהָהָ בְּעַי
מִנְיָה דְיַעֲקָב דַלְסְבָה לִיה אֲפִילוּ בְלֹא בְּסָפָט.
הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית כה) וַיַּאֲכַל וַיִּשְׁתַּחַת
וַיַּקְם וַיַּלְךְ וַיַּבְזַע עֲשֹׂו אֶת הַבְּכוֹרָה.

(בראשית כה) וַיַּזְדַּקְבֵּן יַעֲקֹב נְזִיד
וַיַּבָּא עָשֹׂו מִן הַשְׁדָה
וְהָוָא עִיף. אָמָר רַבִי אַלְעֹזָר,
וַיַּזְדַּקְבֵּן יַעֲקֹב, הָא אַוְקְמוֹתָ
דָהָא בְּגִין אַבְלָוָתָא דְאַבְרָהָם
הָוָה, אַבָּל וַיַּזְדַּקְבֵּן יַצְחָק נְזִיד
מְבָעֵי לִיה, אַלְאָ וַיַּזְדַּקְבֵּן
נְזִיד, דְאֵיהוּ הָוָה יְדֹעַ עַקְרָא
(דף קלט ע"ב) דִילִיָּה, בְּהָוָא סְטוֹרָא
דְאַתְדַּבֵּק בְּיָה, וּבְגִין כִּי
עֲבָד תְבִשְׁלִין סְוָמְקִין.
עֲדָשִׁים, תְבִשֵּׁל סְוָמְקָא,
דְתְבִשְׁלִיאָ דָא מַתְבֵּר חִילָא
וְתוֹקְפָא דְדָמָא סְוָמְקָא בְּגִין
לְתַבְרָא תְוַקְפִּיהָ וְחִילִיהָ.
וּבְגִין כִּי, עֲבָד לִיה

ליה רבי יוסי, אם בן הרבה
תחיות הו, אלא כל
התחיות יהיה באותו הזמן,
והאי דאתמר בחוץ (הניאל)
ואמת הדבר עצמא גדול.

(בראשית כ) ויהי רעב בארץ
מלבד הרעב הראשון אשר
 היה בימי אברהם. רבי
 אברהם פתח ואמר, (שיר השירים
 א) עד שהמלך במסבו גradi
 נתן ריחו. בתningen, ארבע
 תקופות וארבע זמנים
 מישנים זו מזו עברו
 הצדיקים לעתיד לבא.
 האחד, אותו ימן ישגא
 החכמה בעולם ויישגו
 השגה מה שלא השיגו בזה
 העולם. בתningen אמר רבי
 פנחס, השנת הצדיקים
 לעתיד לבא, יותר מ מלאכי
 השרת בכתב, (ישעה יא)
 בימים לים מכים. השני
 תרעוקין (חסר) (עד כאן מדרש
 הנעלם)

בְּחִכְמַתָּא, **פֶּהָהוֹא** **גּוֹנוֹנָא**
סּוּמְקָא.

וְעַל **הַהְוָא** **תְּבַשְּׁילָא** **אוֹדְבָּן**
בְּכִירֹתְּהָה **לִיעַקְבָּה.** **וּבְהַהְיָה**
שְׁעַתָּא **יָדָע** **יַעֲקֹב** **דְּבָגֵין**
שְׁعִיר **חַד** **דִּיקְרָבָוּן** **יִשְׂרָאֵל**
לְגַבְיָה **דָּרְגָּא** **דִּילְיָה,** **יִתְהַפֵּךְ**
לְעַבְדָּא **לְבָנוֹי** **וְלֹא** **יִקְטָרֵג**
לוֹן. **וּבְכָלָא** **אַזְלָא** **יַעֲקֹב**
לְגַבְיָה **דָּעֵשׂו** **בְּחִכְמָה,** **בְּגִינָה**
הַהְוָא **דָּרְגָּא** **חַפְּים** **דָּעֵשׂוּ,**
וְלֹא **יִכְלֵל** **לְשַׁלְטָתָה**
וְאַתְפֵּפְיָא **וְלֹא** **אַסְתָּאָב** (ביה)
בֵּיתְיָה **וְאֵיתָה** **יִגְיַן** **עַלְיָה.**

(חסר, ומצאנו בספר אחרינו חול)
וַיֹּאמֶר **עָשָׂו** **אֶל** **יַעֲקֹב**
(בראשית כח) **הַלְעִיטְבִּי** **נָא** **מִן**
הָאָדָם **הָאָדָם** **הַזֶּה.** **אִמְאָי**
כְּתִיב **תְּרִי** **זָמִינִי** **הָאָדוֹם,**
אַלְאָ, **בְּגִינָן** **דָּפֵל** **מָה** **דָּאִית**

בֵּיה אֲדֹם, כִּמֶּה דָּאָת אָמֵר (בראשית ס) וַיֵּצֵא הַרְאָשׁוֹן אֲדָמוֹנִי. וַתִּבְשִׁילוּ אֲדֹם דְּכַתִּיב מִן הָאֲדֹם הָאֲדֹם וְאֶרְעָא דִילִילָה אֲדוֹמָה דְּכַתִּיב (בראשית לט) אֶרְצָה שְׁעִיר שְׂדָה אֲדֹם, וְגּוֹבְּרִין דִילִילָה אֲדוֹמִין דְּכַתִּיב, (בראשית לו) הַוָּא עָשָׂו אֲבִי אֲדֹם. וּמְאָן דָזְמִין לְאַתְפְּרֻעָה מִפְּיה אֲדֹם דְּכַתִּיב (שיר השירים ח) דָזִי צָח וְאֲדֹם, וְלִבְוּשִׁיה אֲדֹם דְּכַתִּיב, (ישעיה סג) מַדְ�עָ אֲדֹם לְלִבְוּשָׁךְ, וְכַתִּיב (ישעיה סג) מֵי זֶה בָּא מַאֲדֹם). אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, וְכֵן בְּלִבְנֵן אַתְּחֹזֵי הַכִּי, בְּגִינֵן דְּהָא אִיהָן חַרְשָׁא הַוָּה, כִּמֶּה דְּכַתִּיב (בראשית לו) נְחַשְׁתִּי וְיִבְרְכֶנִי יְיָ בְּגַלְלָה, וְאַף עַל גַּב דִּיַּעֲקֹב אַקְרֵי גַּבְرֵ שְׁלִים, בְּגִינֵן קְהַהְהָה שְׁלִים עִם מְאָן דְּאַצְטְּרִיךְ לִיה לְמִיחָךְ עִמְיהָ בְּרַחְמֵי הַוָּה אַזְיל, וְעִם מְאָן דְּאַצְטְּרִיךְ לְמִיחָךְ עִמְיהָ בְּדִינָא קְשִׁיא וּבְעַקְיִמוּ הַוָּה אַזְיל, בְּגִינֵן דְּתַרְרִי (קמץ ע"א) חֹולְקִי הַוָּה בֵּיה, וּעֲלֵיה פִתְּיב, (תהלים ח) עִם חִסִּיד פִתְחָסֵד וְעִם עַקְשׁ תִּתְפְּתַל. עִם חִסִּיד בְּסִטְרָא דְחַסְדָּה, וְעִם עַקְשׁ בְּסִטְרָא דְדִינָא קְשִׁיא, פָּلָא כְּדַקָּא יִאוֹת.

(בראשית כו) וַיְהִי רָעֵב בָּאָרֶץ מִלְבָד הָרָעֵב הַרְאָשׁוֹן וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָתָח וְאָמֵר, (תהלים יא) יְיָ צָדִיק יִבְחַן וּרְשֻׁעָה וְאוֹהֵב (ר"ת נהש) חַמֵּס שְׁנָאָה נְפָשָׁו. כִּמֶּה עֲוֹבְדֵי דָקְוִדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא מִתְתַּקְנֵן, וְכֹל מָה דְאִיהָוּ עֲבֵיד פָּלָא עַל דִינָא וּקְשׁוֹט, כִּמֶּה דְּכַתִּיב, (דברים לט) הַצּוֹר תָּמִים פְּעַלוּ כִּי כָל

דְּרָכֵי מִשְׁפֶּט אֵל אֲמֹנוֹת וְאֵין עֹול צְדִיק וַיִּשְׂרֵר הָוֹא.

תֵּא חִזֵּי, לֹא דָן קֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הוּא לְאָדָם קָדְמָה עַד
דַּפְקִיד לִיהְ לְתוּלָתִיהְ, דְּלֹא יִסְטֵי לְבִיהְ וְרַעֲוָתִיהְ
לְאַרְחָ אַחֲרָא בְּגִין דְּלֹא יִסְתָּאֵב. וְאֵינוֹ לֹא אָסְתָּמֵר, וְעַבְרֵ
עַל פְּקוֹדֵי דְּמָאֵרִיהְ וְלְבָתֵּר בְּנֵי דָן לִיהְ דִּינָא.

(דף קמ נ"א)

וְעַם כָּל דָא, לֹא דָן לִיהְ בְּדַקָּא חִזֵּי לִיהְ, וְאוֹרִיךְ עַמְּמִיהְ
רוֹגְזִיהְ וְאַתְקִיִּים יוֹמָא חד דָאֵיהְ אַלְפֵ שְׁנִין, בְּרִ
אִינּוֹן שְׁבָעִים שְׁנִים דְּמָסֵר לִיהְ לְדוֹד מִלְּפָא דְּלֹא הָוָה לִיהְ
מִגְּרָמִיהְ בְּלֹום.

כְּגִוּנָא דָא, לֹא דָן לִיהְ לְבָרֵב נְשָׁה בְּעוּבָדָיו בִּישֵּׁין דָאֵיהְ
עַבְיִד תְּדִיר, דָאֵי הַכִּי לֹא יִכְיל עַלְמָא
לְאַתְקִיִּמָא, אַלְאָ קֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הוּא אֶרְיךְ רַוְגְזִיהְ עַם
צְדִיקִיא, וְעַם רְשִׁיעִיא יִתְיַר מִצְדִּיקִיא. עַם רְשִׁיעִיא בְּגִין
דִּיתּוּבָן בְּתִיּוּבָתָא שְׁלִימָתָא, דִּיתְקִיּוּמָן בְּהָאִי עַלְמָא
וּבְעַלְמָא דָאֵתִי. כִּמָה דְכַתִּיב, (יחזקאל לו) חִי אָנִי נָאֵם יְיָ וְגֹוי
אִם אַחֲפֵץ וְגֹוי, פִי אִם בְּשֻׁבְבָרְשָׁע מִדְרָפָו וְחִיה. וְחִיה
בְּעַלְמָא דִין, וְחִיה בְּעַלְמָא דָאֵתִי, וְעַל דָא אוֹרִיךְ רַוְגְזִיהְ
לוֹזָן תְּדִיר. אוֹ בְּגִין דִּיפּוֹק מִגְּהֹן גּוֹעָא טָבָא בְּעַלְמָא כִּמָה
דְאָפִיק אָבָרָהָם מִתְרָח דָאֵיהְ גּוֹעָא טָבָא, וְשָׁרֶשֶׁא
וְחוֹלְקָא טָבָא לְעַלְמָא.

אָבָל קֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הוּא מִדְקָדֵק עַם צְדִיקִיא תְּדִיר, בְּכָל

עֲוֹבְדִין דְאַיְנוּ עֲבָדִין. בְגַיֵן דִיְדַע דָלָא יִסְטוֹן לִימִינָא
וִשְׁמָאָלָא, וּבְגַיֵן כֶּךָ אַבְחַיַן לוֹן. לְאוֹ בְגִינִיַה, דָהָא אִיהוּ
יִדְעַ יִצְרָא וְתוֹקֵפָא דְמַהְיָמָנוֹתָא דְלָהּוֹן, אָלָא בְגַיֵן
לְאַרְמָא רִישִׁיהֽוּן בְגִינִיַה.

כְגַוּנוֹנָא דָא, עֲבָד לִיה לְאַבְרָהָם, דְכַתִּיב, (בראשית כב)
וְהַאֲלָהִים נִסְתַּחַת אֶת אַבְרָהָם. מַאי נִסְתַּחַת, תְּרִמְתָה
בְּסָ. כַמָּה דָאָת אָמֵר (ישעיה סב) חִרְמִינוּ נָס, (ירמיה ד) שָׁאוּ נָס,
אָרִים דְגָלָא דִילִיה בְכָל עַלְמָא, וְאָף עַל גַב דָהָא אַתְמָר,
בְגַיֵן דָא קַוְדֵשָׁא בָרֵיךְ הוּא אָרִים דְגָלָא דְאַבְרָהָם
בְעִינִיהֽוּן דְכָלָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב נִסְתַּחַת אֶת אַבְרָהָם, אָוֹפָ
הַכִּי קַוְדֵשָׁא בָרֵיךְ הוּא בְגַיֵן לְאַרְמָא דְגָלָא דְצִדְיקִיא
אִיהוּ בְתִין לוֹן, לְאַרְמָא רִישִׁיהֽוּ בְכָל עַלְמָא.

(תהלים יא) צִדְיק יִבְחֹן, מַאי טֻמָא, אָמֵר רַבִי שְׁמַעוֹן בְגַיֵן
דְקַוְדֵשָׁא בָרֵיךְ הוּא כַד אַתְרָעֵי בְהוּ בְצִדְיקִיא, מַה
כַתִּיב, (ישעיה נג) וַיְיִחְפֹּצֵץ דְפָאָו הַחַלִּי. וְאַוְקָמוֹתָה. אַבְלָ בְגַיֵן
דְרַעֲוָתָא דְקַוְדֵשָׁא בָרֵיךְ הוּא, לְאָ אַתְרָעֵי אָלָא
בְנִשְׁמַתָא, אַבְלָ בְגַוְפָא לְאָ, דָהָא בְנִשְׁמַתָא אִיהֵי דְמִיא
לְבְנִשְׁמַתָא דְלִיעִילָא, וְגַוְפָא לְאוֹ אִיהֵי חֹזֵי לְאַתְאַחֲדָא
לְעִילָא, וְאָף עַל גַב דְדִיוּקָנָא דְגַוְפָא בְרֹזָא עַלְאהָ (דף קמ ע"ב)
אִיהֵי.

וְתַא חֹזֵי, בְזָמָנָא דְקַוְדֵשָׁא בָרֵיךְ הוּא אַתְרָעֵי בְנִשְׁמַתְיָה

דבר נֵשׁ, לְאַתְּהַבֵּא (נ"א לאתנהרא) בָּהּ, מַחְיִ לְגֹפֶא בְּגַיִן
דַּתְּשָׁלוֹת בְּשִׁמְתָּא. דְּהָא בָּעָוֹד דַּנְשְׁמַתָּא עִם גּוֹפֶא,
בְּשִׁמְתָּא לֹא יִכְלָא לְשִׁלְטָתָה. דְּכָד אֲתַרְעַ (נ"א אַתְבָּר) גּוֹפֶא,
בְּשִׁמְתָּא שְׁלָטָא. צְדִיק יִבְחֹן, מַאי צְדִיק יִבְחֹן, פְּמָה דָאַת
אָמֵר, (ישעה כה) אָבִן בְּחֹן, הַכִּי נָמִי צְדִיק יִבְחֹן, אַתְקִיף
לַיה. בְּהָאִי אָבִן בְּחֹן, דְּהִיא (ישעה כט) פְּפַת יִקְרָת, הַכִּי נָמִי
צְדִיק יִבְחֹן.

וּרְשֻׁעַ וְאוֹהֵב חַמֵּס שְׂנָאָה נְפָשָׁוֹ. מַאי שְׂנָאָה נְפָשָׁוֹ,
סְלִקָּא דַעֲתָךְ קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָווִי דַנְפָשָׁוֹ
שְׂנָאָה לְהָוָא רְשֻׁעַ. אֶלָּא הָוָא דַרְגָּא דָכְלָן בְּשִׁמְתַיִן
תַּלְיִין בֵּיהֶן, שְׂנָאָה נְפָשָׁוֹ דְהָוָא רְשֻׁעַ, דָלָא בְּעֵיא לְהָ
כָּלֵל. לֹא בְּעֵיא לְהָ לֹא בְּעַלְמָא דִין וְלֹא בְּעַלְמָא דָאַתִּי.
וּבְגִין כֵּה כתיב, (תהלים יא) וּרְשֻׁעַ וְאוֹהֵב חַמֵּס שְׂנָאָה נְפָשָׁוֹ,
וְדָאִי. דָבָר אַחֲרָ שְׂנָאָה נְפָשָׁוֹ, פְּמָה דָאַת אָמֵר, (עמוס ו)
נְשַׁבַּע אֱדֹני יְהוָה בְּנְפָשָׁוֹ, וּבְגִין כֵּה צְדִיק יִבְחֹן.

תָּא חִזֵּי, כֵּד בְּרָא קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, פְּקִיד לִיה
לְאוֹטְבָא לִיהֶן, יְהָב לִיהֶן חַכְמַתָּא, אָסְתַּלְקָ בְּדָרְגוֹי
לְעִילָּא. כֵּד נְחַת לְתַתָּא, חַמָּא תִּיאַבְתָּא דִיןְצָר הָרָע
וְאַתְּדַבֵּק בֵּיהֶן, וְאַנְשֵׁי כָּל מַה דְאָסְתַּלְקָ (ס"א דְאָסְתַּלְקָ), בְּיִקְרָא
עַלְּהָ דְמְרִיהָ. אַתָּא נְחָ, בְּקַדְמִיתָא כתיב, (בראשית ו) נְחָ
אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה, וְלֹבֶתֶר נְחַת לְתַתָּא, וְחַמָּא חַמְרָא

תקינה, דלא צלייל, מחד יומא, ואשתי מגיה, ואשתפר
ואתגלי, כמה דכתיב, (בראשית ט) ווישת מן הין וישפר
ויתגלו בתוך אהלה.

אתא אברהם, אסתלק בחכמתא, ואסתפל ביקרא
דמאריה, לבתר (בראשית י) ויהי רעב בארץ וירד
אברם ימזרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ וגוי.
לבתר מה בתיב, (בראשית יג) ויעל אברהם ממזרים הויא
ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגב, ואסתלק לדרכיה
קדמאה דהוה ביה בקדמיתא, וועל בשלם ונפק בשלם.
אתא יצחק, מה בתיב, (בראשית כ) ויהי רעב בארץ מלבד
הרעב הראשון וגוי. ואזל יצחק ואסתלק מתחן
לבתר בשלם. וכלהו צדיקיא, כלו בחין לוון קידשא
בריך הויא, בגין לארמא רישיהו בעלמא דין ובעלמא
דעת.

(בראשית כ) וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי
הייא, כמה דאמר אברהם בגין שכינתא הוה
עמיה ועם אחותיה, ובגין שכינתא קאמар, דכתיב, (משלי
א) אמר לחהacha אחותי את. ועל דא אתתקוף ויאמר אחותי
הייא.תו, אברהם וי יצחק, הבי אחותוי, דודאי בגין קרא
דכתיב (שיר השירים ה) אחותי רועתי יונתי תמתוי, בגין כה
ודיי אחותוי לוון לומר, אחותי הייא, ועל דא אתתקוף
צדיקיא ביה בקידשא בריך הויא.

(בראשית כ) **וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוּ שֵׁם הַיְמִים וְגֹו.** את רבקה
אָשַׁתּוֹ דִּיְקָא, (וזא שכינעתא, במא דעבורה ורה כתיב בה (שמות לט)
 ויקומו לצחיק הבי נמי מצחיק את) **דָּא שְׂכִינַתָּא דְּהֻות**
עַמָּה דְּרַבְּקָה. דבר אחר, וכי סלקא דעתך דיצחק היה
מַשְׁמֵשׁ עֲרָסִיה בִּימָם, דהא תנין ישראלי קדישין אינון
וְלֹא מַשְׁמֵשִׁי עֲרָסִיהוּ בִּימָם, ויצחק דהוה קדיש, היה
מַשְׁמֵשׁ עֲרָסִיה בִּימָם.

אֶלָּא, ודי אבימלך חפים היה, ואיהו אסתכל
בָּאַצְטָגְנִינוֹתָא דִילִיה, דאייה חלון. כתיב הכא
 (בראשית כ) **בַּעַד חַלּוֹן,** וכתיב התם (שופטים ח) **בַּעַד חַלּוֹן**
בְּשַׁקְפָּה וְתִיבָּב אֶם סִיסְרָא, מה להלן באצטגננותא, אוֹף
הַבִּי נָמֵי בָּאַצְטָגְנִינוֹתָא, וחמא דלא היה כמה דהוה אמר
יצחק. **אֶלָּא וְדַי אִיהוּ מַצְחָק עַמָּה,** ואיהי אתתיה. וכדין
 (בראשית כ) **וַיִּקְרָא אָבִימֶלֶךָ לִיצָּחָק וַיֹּאמֶר וְגֹו.** רבוי יוסי
אָמַר, **יָאֹת הַוָּה אָבִימֶלֶךָ לְמַעַבְדָּה לִיצָּחָק** כמה דעבד
לְאַבְרָהָם, בר דהא אוכח ליה קידשא בריך הוא
בְּקָדְמִיתָא.

תא חוו, כתיב כי אמרתי רק אין ראת אלhim במקום
 הנה, אמר רבוי אבא, בגין כה אמר אחותי היא,
 בגין לאתדפקא בשכינעתא, דכתיב, (משל ז) אמרו לך כמה
 אחותי את. מי טעם, בגין דבזו לא היה מהימנותא,

דְּאֵי מִהִימְנוֹתָא אֲשַׁתְּכָה בֵּיןֵיהוּ, לֹא הוּא אַצְטְּרִיךְ. אֲבָל
מָגוֹ דְּלֹא הוּא בֵּיןֵיהוּ מִהִימְנוֹתָא, אָמַר הָכָא. וּבָגִין כֶּךָ
אָמַר (בראשית כ) כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יָרָאת אֱלֹהִים (דף קמ"א ע"א)
בָּמָקוֹם הַזֶּה. אֵין יָרָאת אֱלֹהִים, ذֶה מִהִימְנוֹתָא.

אָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר, בָּגִין דְּלֹא שְׂרִיא שְׁכִינָתָא לְבָרָךְ
מַאֲרֻעָא קָדְשָׁא וְעַל ذֶה אֵין יָרָאת אֱלֹהִים בָּמָקוֹם
הַזֶּה, דְּלֹאו אֲתִירָה הוּא, וְלֹא שְׂרִיא הָכָא. וַיַּצְחַק אֲתִתְקַה
בֵּיה בִּמִּהִימְנוֹתָא, דְּחַמָּא דְּהָא שְׁכִינָתָא גֹּו אֲתִתְהָה שְׂרִיא.
(בראשית כ) וַיַּצְוַי אָבִימֶלֶךְ אֶת כָּל הָעָם לִאמְרָה הַפּוֹגֵעַ בָּאִישׁ
הַזֶּה וּבָאָשְׁתוֹ מוֹת יוֹמָת. תָּא חֹזֵי, כַּמָּה אָוֹרֵיךְ לְהֹוּ
קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא לִרְשִׁיעִיא, בָּגִין הַהוּא טִיבָו דְּעָבֵד עַמּוֹ
אַבְהָנוֹ קְמָאִי. דְּהָא בָּגִין ذֶה לֹא שְׁלִיטָה בְּהָוּ יִשְׂרָאֵל עַד
לְבָתֵּר דְּרִין בְּתִרְאֵין. יָאֹת עָבֵד אָבִימֶלֶךְ, דְּעָבֵד טִיבָו עַמּוֹ
יִצְחָק, דְּאָמַר לֵיה (בראשית כ) הַגָּה אָרְצִי לְפָנֵיךְ בְּטוּבָה
בְּעִינֵיכְךָ שֶׁבָּ.

רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר, חַבֵּל עַלְיָהוּ דִּרְשִׁיעִיא, דְּטִיבָותָא
דְּלֹהוֹן לֹאוּ אִיהוּ שְׁלִילִים, תָּא חֹזֵי, עַפְרוֹן בְּקָדְמִיתָא
אָמַר, (בראשית בג) אֲדוֹנִי שְׁמַעַנִי הַשְׁדָה נִתְתַּי לְךָ וְהַמְּעֶרֶת
אֲשֶׁר בָּוּ לְךָ נִתְתִּיהָ וְגֹו. וּלְבָתֵּר אָמַר, (בראשית בג) אָרֶץ
אֶרֶבֶע מִאּוֹת שָׁקָל בְּסֶף וְגֹו, וּכְתִיב (בראשית בג) וַיַּשְׁקוֹל
אֶבְרָהָם לַעֲפָרוֹן וְגֹו, עֹזֶב לְסֹוחֶר. אוֹף הָכָא, בְּתִיב

בקדמיתא, הבה אַרְצִי לְפָנֵיךְ וְגֹו. וּלְבַתֵּר אָמַר לוֹ,
(בראשית כו) לְךָ מַעֲמָנוֹ כִּי עַצְמָת מִמְּפָנוֹ מֵאֶד. אָמַר לֵיהּ רַבִּי
אַלְעֹזֶר, דָא הַוָּא טִיבוֹ דַעֲבֵד עַמִּיהָ, דָלָא בְּסִיב מִדִּילְיָה
אַבִּימְלָךְ בְּלוּם, וִשְׁדָרִיהָ בְּכָל מִמוֹגִיהָ, וּלְבַתֵּר אַזְלָא
בְּתִירִיהָ, לְמַגּוֹר עַמִּיהָ קִיִּים.

וְאָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר, יָאוֹת עֲבֵד יִצְחָק, דְהָא בְּגִין דִידֻע
רֹזָא דְחַכְמָתָא, אַשְׁתַּדֵּל וְחַפֵּר בַּיְרָא דְמִינִין, בְּגִין
לְאַתְּקִפָּא בְמַהְימָנוֹתָא פְּדַקָּא יָאוֹת. וּבָן אַבְרָהָם
אַשְׁתַּדֵּל וְחַפֵּר בַּיְרָא דְמִינָה (עַבְן יִצְחָק), יַעֲקֹב אַשְׁבָּח לֵיהּ
מַתְתָּקוֹן, וַיַּתְּבִּיעַ עַלְיהָ וְכֹלָהוּ אַזְלָא בְּתִירִיהָ, וְאַשְׁתַּדְלוּ בְּגִין
לְאַתְּקִפָּא בְמַהְימָנוֹתָא שְׁלִימָתָא פְּדַקָּא יָאוֹת.

וְהַשְׁתָּא יִשְׂרָאֵל אַתְּקִפְיָה בֵּיהּ בְּרוֹזִי דְפָקִינִי אַוְרִיתָא,
כְּגַון דָכֵל יוֹמָא וַיּוֹמָא אַתְּקִפָּה בְּרֵנֶשׁ בְּצִיצִית
דָאַיהוּ מַצּוֹה, וּבָר נֶשׁ אַתְּעַטָּף בֵּיהּ. הַכִּי נֶמֶי בְּתִפְלֵי
דְמַפֵּח אֲרִישִׁיהָ וּבְדַרְוָעִיהָ, דָאַינְוּן רֹזָא עַלְאהָ פְּדַקָּא חֹזִי.
בְּגִין דְקֹוְדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא אַשְׁתַּפְחָה בֵּיהּ בְּבָר נֶשׁ דְאַתְּעַטָּר
בֵּיהּ בְּתִפְלֵוִי וְאַתְּעַטָּף בְּצִיצִית, וְכֹלָא רֹזָא דְמַהְימָנוֹתָא
עַלְאהָ.

וְעַל דָא, מָאן דָלָא אַתְּעַטָּף בְּהָאִי, וְלֹא אַתְּעַטָּר
לְאַתְּקִפָּא בְּתִפְלֵי בְּכָל יוֹמָא. דְמִי לֵיהּ דָלָא שְׁרִיאָ
עַמִּיהָ מַהְימָנוֹתָא, וְאַתְּעַדִי מְגִיהָ דְחִילָוּ דְמַאְרִיהָ,

וצלותיה לאו צלotta כדקא יאות. ובגין כה אביהו הו
מתפקפי גו מהימנותא עלאה, בגין דבירה עלאה דריזא
דמהימנותא שלימתא שרייא ביה.

(בראשית כ) ויעתק שם ויחפר באר אחרית וגוי, רבי חייא
פתח ואמר, (ישעה נח) ונחך יי תמיד והשביע
בצחצחות נפשׁ ועצמותיך יחלץ וגוי. הא קרא אוקמו
ואטמר. אבל בהאי קרא, ביה אתפקפו מארי מהימנותא
דאבטה לוון לעלמא דאת. ונחך יי תמיד בהאי עלמא
ובעלמא דאת. ונחך יי, כיון דאמר ונחך יי, אמר
תמיד. אלא דא תמיד בין הערבבים, דאייה אתפקוף
תחות דרוועיה דיצחק, ודא הוा חולקא לעלמא דאת,
מנלן מודיע כתיב, (תהלים בג) ינחני במעגלי צדק למען
שםו.

(ישעה נח) והשביע בצחצחות נפשׁ, דא אספקלריא
דנהרא, דכל נשמתין אתהבן לאסתפלא
ולאתענגא בגואה. ועצמותיך יחלץ, הא קרא לאו
רישיה סופיה. אי נשמתיה דצדיקא, (סלקא לעילא, נ"א אהנני
בעהונא דא דלעילא) מאי ועצמותיך יחלץ. אלא הא אוקמו
דא תחיית המתים, דזמין קוידשא בריך הווא לאחיה
מתיא ולאתקנא לוון לגרמי דבר נש למתיו בקדמיתא
בגופא שלים. ונשmeta אתוספת בהורא גו אספקלריאה

דנהרא, לאתנחרא עם גופה לקיימה שלים פדקא חזי. ובגין כה כתיב, והיית בגן רוחה. מאי בגן רוחה, שלא פסקו מימי עלאין, לעלם ולעלמי עולםין, והאי גינטה אתשקי מגיה, ואתרוי מגיה תדר. (דף קמ"א ע"ב) ובמוצאים מים, דא והוא נهر דנגיד ונפיך מעדן ולא פסקין מימי לעולםין.

תא חזי, בירא דמיין נבעין, האי איה רוזא עלאה בגו רוזא דמהימנותא. בירא דאית בית מוצאים מים, ואיה בירא דאטמליא מההוא מוצא מים, ואינוון טרין דרגין דאינון חד, דבר ונוקבא כחדא פדקא יאות. ותא חזי, הוא מוצא מים והוא בירא אינון חד, ואקרי כלא באר. דהא הוא מקורא דעיל, ולא פסיק לעולםין, ובירא אטמל. ומאן דאסתכל בבירא דא, אסתכל ברוזא עלאה דמהימנותא, ודא הוא סימנא דאהן, דמשתדל לחרוף בירא דמייא גו רוזא עלאה, ולית לאפרשה בין מקורא ובירא וכלא חד.

(בראשית כו) ויקרא שם רחובות. רמיון העמינים בניו למפלח ולאתקנא האי בירא פדקא חזי, ברוזא דקרבעניין ועלוון. בגונא דא, (בראשית ב) ויביחו בגין עדן לעבדה ולשמרה, אלין קרבניין ועלוון ובגין דא, יתרפשטו מבעווי לכל סטרין כמה דאת אמר, (משל ח) ויפוצו